

зміцнення здоров'я нації, що вимагає реформування системи загальноосвітнього та професійного навчання, створення умов для самореалізації та самовдосконалення, забезпечення безперервності навчання, створення передумов для капіталізації знань та науково-технічного розвитку, реформування системи охорони здоров'я, у тому числі, шляхом трансформації механізму її фінансування, стимулювання наукових досліджень та розробок інноваційних продуктів, розвиток ефективної інституційної інфраструктури, здатної використовувати та адаптувати до національних потреб глобальну базу знань. Водночас, як показує досвід, сьогодні недостатньо володіти просто знаннями, важливо вміти капіталізувати їх та примножити, що визначає інноваційний вектор та конкурентоспроможність розвитку.

Література

1. Knowledge economy report 2016. Tracking progress. Powering prosperity [Electronic resource]. – Available at: <http://matrixni.org/wp-content/uploads/2016/12/Connect-Final-Draft-Low-res-2.pdf> (Accessed 10 March 2017)
2. World Data Atlas [Electronic resource]. – Available at: <https://knoema.com/atlas/topics> (Accessed 10 March 2017)
3. Humane development report / United Nations Development Programme [Electronic resource]. – Available at: <http://hdr.undp.org/en/indicators/53906>

УДК 338.23

Наталія Іванівна Кравець

*асистент кафедри цивільного та трудового права,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
nkravets@mail.ru*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

ЗАКОНОДАТЕЛЬНОСТЬ ОБ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ: ПРОБЛЕМНЫЕ АСПЕКТЫ

LEGISLATION ON INNOVATIVE ACTIVITIES: PROBLEM ASPECTS

Анотація. У даній доповіді йдеться про законодавчу базу у сфері інноваційної діяльності. Акцентується увага на проблемних аспектах, а саме: на розпорошеності та деяких недосконалостях нормативно-правових актів про інноваційну діяльність. Зроблено висновок щодо необхідності прийняття єдиного систематизованого правового акту – Інноваційного кодексу України.

Аннотация. В данном докладе говорится о законодательной базе в сфере инновационной деятельности. Акцентируется внимание на проблемных аспектах, а именно: на разрошенности и некоторых несовершенствах нормативно-правовых актов об инновационной деятельности. Сделан вывод о необходимости принятия единого систематизированного правового акта — Инновационного кодекса Украины.

Abstract. This report refers to the legal framework in the field of innovation. Attention is focused on the problematic aspects, namely the fragmentation and some imperfections of regulations on innovation. The conclusion about the need for systematic single legal act — Innovation Code of Ukraine.

Нині Україна обрала шлях інтеграції до Євросоюзу, що вимагає зближення та уніфікацію національної економічної системи до систем країн ЄС. В зв'язку з цим держава опинилася перед вибором запровадження тієї моделі розвитку, яка прийнята ЄС за базову, тобто моделі інноваційного розвитку.

Сьогодні законодавство України про інноваційну діяльність формують численні закони та підзаконні акти, серед яких закони України: «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р., «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. (у ред. Закону України від 05.12.2012 р.), «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» від 16 липня 1999 р. (у ред. Закону України від 05.12.2012 р.), «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 р. (у ред. Закону України від 16.01.2016 р.), «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р., (у ред. Закону України від 05.12.2012 р.), «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08 вересня

2011 р., «Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» від 9 квітня 2004 р., «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 р. (у ред. Закону України від 09.12.2015 р.) тощо.

Також, Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р схвалено Концепцію розвитку національної інноваційної системи. Оприлюднені і обговорюються Проект Стратегії інноваційного розвитку України на 2009 – 2018 роки та на період до 2039 року, проекти нових редакцій Законів «Про венчурні фонди» і «Інноваційну діяльність» тощо.

Крім того, правове підґрунтя міждержавного інноваційного розвитку становлять численні міжурядові угоди про наукове і технологічне співробітництво в галузях, які становлять спільний інтерес. Урядом України було укладено цілу низку угод про наукове і технологічне співробітництво, консультування і технічну взаємодію, технічне та фінансове співробітництво, науково-технічну кооперацію та інше, які встановлюють загальні засади такого співробітництва.

Згідно із прийнятою в Україні Стратегією інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів створення системи інвестування інноваційної діяльності, в тому числі наукової, яка відповідатиме сучасним вимогам ринкової економіки і забезпечить фінансову підтримку наукової та інноваційної діяльності, достатньої для досягнення результатів світового рівня, має базуватись на принципах:

- 1) чіткої диверсифікації джерел і механізмів фінансування в залежності від етапів інноваційного процесу;
- 2) використання переважно конкурсних (конкурентних) механізмів інвестування в наукову та інноваційну діяльність;
- 3) раціонального використання прямих і опосередкованих способів інвестування в наукову та інноваційну діяльність;
- 4) орієнтації державних інвестицій в науку та інновації на стимулювання притоку в ці сфери недержавних коштів, особливо заощаджень громадян [1].

Вищезазначений перелік принципів необхідно розширити, додавши до них принцип пріоритетності фінансування державою фундаментальних наукових досліджень, принцип структурності джерел фінансування в розрізі стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку країни, принцип державного стимулювання інвестицій в розвиток інноваційної інфраструктури, принцип державного регулювання системності здійснення інвестицій в усі сфери суспільного життя, принцип пріоритетності державного фінансування екологічних програм, програм по забезпеченню національної, продовольчої, демографічної, енергетичної, інформаційної безпеки та людського розвитку. Такий підхід потребує зміни критеріїв оцінки та переорієнтації цільової спрямованості інвестицій з прибутковості як результату на ціннісні орієнтири і критерії результативності.

Сучасна нормативно-правова база (закони, укази Президента, підзаконні акти у формі постанов уряду, наказів центральних органів виконавчої влади й інші нормативні документи) стосовно науково-технічної та інноваційної діяльності налічує близько 200 документів.

Приєднуюсь до думки Мілаш В.С.[2] та інших сучасних науковців, що незважаючи на велику кількість нормативних актів, законодавча база України з питань правового забезпечення інноваційної діяльності перебуває в розібраному стані — розрізнений, внутрішньо неузгоджений правовий матеріал не дає змоги досягти головної мети — забезпечити повномасштабне регулювання суспільних відносин, пов'язаних з інноваційними процесами.

Отже, законодавча база у сфері інноваційної діяльності має досить виразні ознаки постійного вдосконалення, але результативність та ефективність її впливу на розвиток інноваційних процесів ще недостатня. Сучасний етап переходу економіки України на інноваційну модель розвитку потребує комплексного досконалого законодавства через призму повного, узгодженого та системного правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи. Розпорошені норми про інноваційну діяльність, що містяться в багатьох актах різних галузей законодавства України необхідно систематизувати в єдиний кодифікований правовий акт — Інноваційний кодекс України.

Література

1. Постанова Верховної Ради України Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» від 21.10.2010 р. №2632-17 // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2632-17>

УДК 330 341

Криворучкіна Олена Володимирівна
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
elena.k1810@mail.ru

Троцька Валерія Вікторівна
студентка магістерської програми «Менеджмент підприємницької діяльності»,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
valeriia_trotska@ukr.net

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

МИРОВОЙ ОПЫТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

WORLD EXPERIENCE OF THE STATE SUPPORT OF INNOVATIVE BUSINESSES

Анотація. Узагальнено передовий світовий досвід державного регулювання інноваційної діяльності малих та середніх підприємств. Акцентовано увагу на пріоритетних напрямках та перспективних інструментах державного стимулювання розвитку суб'єктів підприємництва на інноваційних засадах.

Аннотация. Проанализирован передовой мировой опыт государственного регулирования инновационной деятельности малых и средних предприятий. Акцентировано внимание на приоритетных направлениях и перспективных инструментах государственного стимулирования развития субъектов предпринимательства на инновационных принципах.

Annotation. Overviewed advanced world experience of state regulation of SME's innovative activity. The attention is focused on perspective areas and promising instruments of governmental stimulation of innovative entrepreneurship development.

Лідерські позиції країн світу у міжнародних рейтингах інноваційного розвитку у значному ступені зумовлені ефективними механізмами державної підтримки розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу. Ця проблематика особливо актуальна для української практики державного управління, що створить передумови для забезпечення високих конкурентних позицій країни у світовому просторі.

З огляду на вищезазначене, завданням дослідження виступає узагальнення передових світових практик державної підтримки інноваційної діяльності малих та середніх підприємств та можливості їх імплементації у вітчизняну практику.

Базовими напрямками державного стимулювання інноваційної діяльності традиційно виступають: сприяння в здійсненні досліджень і розробок; підтримка в галузі впровадження результатів досліджень і науково-технологічних досягнень; стимулювання кооперації суб'єктів господарювання — учасників інноваційного процесу; різноманітні програми технологічної та фінансової підтримки. Останній напрямок ґрунтується на наступних інструментах: пряме фінансування (позики, субсидії) інноваційних малих та середніх підприємств (далі — МСП); цільові дотації на дослідження і розробки; фонди з впровадження інновацій; спрощена система оподаткування (відрахування з оподатковуваної бази витрат на дослідження і розробки та списання інвестицій на них, пільгове оподаткування науково-дослідних центрів; відстрочення, зниження або скасування сплати державного мита); державне програмування зниження ризиків і відшкодування збитків тощо.

Реалізація даних напрямів відбувається в рамках національних програм. Так, найбільш ефективними національними програмами в США є Програма інноваційних досліджень в МСП (Small Business Innovation Research Program — SBIR) та Програма трансферу технологій в МСП (Small Business Technology Transfer Program — STTR) [2]. Дані програми координуються Адміністрацією малого бізнесу США і на конкурсній основі забезпечують фінансу-